

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PIEKTĀ NODAĻA

LIETA DUPATE PRET LATVIJU

(Iesniegums Nr.18068/11)

SPRIEDUMS

8.pants • Privātās dzīves neaizskaramība • Pozitīvie pienākumi • Žurnāla publikācija ar slepeni uzņemtām fotogrāfijām, kurās sabiedrībā zināmas personas partnere pēc dzemdībām ar jaundzimušo dodas prom no slimnīcas • Publicētā materiāla veids un apmērs krietni pārsniedz to publicitātes līmeni, kam iesniedzēja varētu būt pakļauta, ņemot vērā viņas partnera kā sabiedrībā zināmas personas statusu vai ko varētu izpelnīties kopīgais notikums • Piesardzības pakāpe, kas jāievēro nacionālajām tiesām, izskatot sabiedrībā zināmas personas statusu un publicitāti situācijās, kad sabiedrībā zināmas personas partneris piesaista plašsaziņas līdzekļu uzmanību saistībā ar viņa vai viņas privāto dzīvi vai ģimenes dzīvi • Bērna dzimšanas un vešanas mājās privātais raksturs • Līdzsvars starp tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību un izteiksmes brīvību neatbilst tiesas judikatūrā noteiktajiem kritērijiem

STRASBŪRA

2020.gada 19.novembris

Sprīdums ir stājies spēkā 2021.gada 19.februārī

Šis sprīdums ir stājies spēkā saskaņā ar Konvencijas 44.panta 2.punktu. Tajā var tikt izdarītas redakcionālas izmaiņas.

Lietā “Dupate pret Latviju”

Eiropas Cilvēktiesību tiesa (Piektā nodaļa), sanākusi kā Palāta šādā sastāvā:

Síofra O’Leary, priekšsēdētāja,

Mārtiņš Mits,

Latif Hüseyinov,

Lado Chanturia,

Ivana Jelić,

Arnfinn Bårdsen,

Mattias Guyomar, tiesneši,

un *Victor Soloveytchik, nodaļas sekretārs,*

Nemot vērā:

2011.gada 17.martā Tiesā atbilstoši Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzību konvencijas (“Konvencija”) 34.pantam iesniegto Latvijas valstspiederīgās Kristīnes Dupates (“iesniedzēja”) iesniegumu pret Latvijas Republiku;

lēmumu nosūtīt Latvijas valdībai (“Valdība”) saņemto sūdzību par Konvencijas 8.pantu un pasludināt iesniegumu tā pārējā daļā par nepieņemamu;

Pušu apsvērumus;

pēc apspriešanās slēgtā sēdē 2020.gada 6.oktobrī,

pasludina šādu spriedumu, kas pieņemts šajā datumā:

IEVADS

1. Lieta ir par iespējamu iesniedzējas Konvencijas 8.pantā garantēto tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību pārkāpumu, publicējot slepeni uzņemtas fotogrāfijas ar aprakstiem, kurās ir redzams, kā iesniedzēja ar savu jaundzimušo bērnu dodas prom no slimnīcas, un no tā izrietošajiem nacionālo tiesu lēmumiem, noraidot viņas saistītās prasības.

FAKTI

2. Iesniedzēja ir dzimusi 1973.gadā un dzīvo Rīgā.

3. Valdību pārstāvēja tās pārstāve K. Līce.

4. Lietas fakti, kā tos iesniegušas puses, var tikt apkopoti šādi.

PAMATINFORMĀCIJA

5. Iesniedzēja ir juriste. Laikā, kad tika publicēts Tiesā apstrīdētais raksts, iesniedzējas partneris J.N. bija Saeimā neievēlētas politiskas partijas priekšsēdētājs. No 1995.gada līdz 2001.gadam viņš bija valstij piederošas akciju sabiedrības ģenerāldirektors. Tāpat viņš bija piedalījies valsts mēroga reklāmas kampaņā iknedēļas, uz slavenību dzīvi orientētā žurnālā

Privātā Dzīve, kas tika izdots ar 76 000 kopiju kopējo tirāžu ar aptuveni 474 000 lielu lasītāju auditoriju.

6. 2003.gadā *Privātā Dzīve* publicēja rakstu par J.N. iepriekšējās laulības šķiršanu. J.N. bija sniedzis komentārus par viņa jaunajām attiecībām ar iesniedzēju un bija minējis, ka drīzumā viņi kļūs par vecākiem. Rakstam bija pievienotas divas iesniedzējas fotogrāfijas – viena bija portrets un otrā viņa bija redzama sēžot publiskā vietā. 2003.gada rudenī piedzima iesniedzējas un J.N. pirmais bērns.

A. Apstrīdētais raksts

7. 2004.gada 30.novembrī *Privātā Dzīve* publicēja rakstu par iesniedzējas otrā bērna dzimšanu. Uz žurnāla vāka tika izmantota slepeni uzņemta iesniedzējas fotogrāfija. Tajā bija redzams, kā iesniedzēja dodas prom no slimnīcas, nesot jaundzimušo bērnu autosēdekļītī. Viņas partneris J.N bija redzams ejot aiz viņas. Fotogrāfijai bija pievienots apraksts: „Pēc viena gada [J.N.] vēl viens bērns.”

8. Žurnāla ceturtajā lappusē rubrikā „Slavenību bērni” bija publicēts īss raksts ar virsrakstu „[J.N.] nepaspēj laikā uz dēla dzimšanu”. Raksta pamatā bija telefonsaruna ar J.N., kurš bija sniedzis informāciju par dēla dzimšanu, proti, bērna svaru, garumu un dzimšanas laiku. Rakstam bija pievienotas deviņas slepeni uzņemtas fotogrāfijas, tostarp žurnāla vāka fotogrāfija, kur visās bija redzams, kā iesniedzēja un J.N. dodas prom no slimnīcas. Papildus vāka fotogrāfijai iesniedzēja bija redzama trijās no šīm fotogrāfijām – stāvēt pie slimnīcas ieejas, stāvēt kopā ar J.N. un nostiprinot automašīnas vējstikla slotiņu. Pārējās fotogrāfijās bija redzams J.N. vai viņi abi, savās automašīnās dodoties prom no slimnīcas teritorijas. Fotogrāfijas bija papildinātas ar aprakstiem, kuros bija norādīts, cik daudz un kāda veida mantas iesniedzējai bija līdzī slimnīcā, fakts, ka iesniedzēja un viņas partneris ieradās un devās prom katrs savā automašīnā, ka vienai no automašīnām bija salūzusi vējstikla slotiņa un ka pāris bija centies to salabot.

B. Civilprocess

1. Process pirmās instances tiesā

9. 2006.gada 10.martā, pamatojoties uz Satversmes 89. un 96.pantu (pamattiesību un tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību), Civillikuma 1635.pantu (tiesības uz kompensāciju) un Konvencijas 8.pantu, iesniedzēja vērsās ar prasību pret izdevēju, galveno redaktoru un žurnālisti, kura bija konkrētā raksta autore. Iesniedzēja apgalvoja, ka, slepeni uzņemot fotogrāfijas, kurās redzams svarīgs un intīms viņas dzīves mirklis – došanās prom no slimnīcas ar jaundzimušo –, un publicējot šīs fotogrāfijas žurnālā bez viņas piekrišanas un bez jebkādas sabiedrības interešu esamības, atbildētāji ir pārkāpuši viņas tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību.

10. 2007.gada 10.janvāra spriedumā Rīgas pilsētas Centra rajona tiesa lēma par labu iesniedzējai. Tā norādīja, ka nebija apstrīdēts fakts, ka fotogrāfijas bija uzņemtas slepeni un ka tās bija publicētas bez iesniedzējas atļaujas. Tāpat netika apgalvots, ka iesniedzēja bija sabiedrībā zināma persona. Lai gan raksts galvenokārt attiecās uz J.N., tajā nebija norādes uz viņu kā personu, kura veic aktīvas politiskas darbības. Tāpēc iejaukšanās iesniedzējas privātajā dzīvē nebija attaisnojama ar atsauci uz tiesībām sabiedrībai būt informētai par sabiedrībā zināmas personas veiktajām darbībām. Konstatējot iesniedzējas tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību pārkāpumu, tiesa uzdeva galvenajam redaktoram žurnāla pirmajā, ceturtajā un piektajā lappusē publicēt atvainošanos, kā arī izmaksāt kompensāciju par nodarīto morālo kaitējumu 700 Latvijas latu apmērā (aptuveni 1 000 eiro (EUR)).

11. Reaģējot uz tiesas nolēmumu, 2007.gada 30.janvārī *Privātā Dzīve* pārpublicēja 2004.gada 30.novembra rakstu ar tām pašām fotogrāfijām un aprakstiem, pievienojot redakcijas piezīmi, kurā izteikta nepieņemšana tiesas spriedumam.

2. Process apelācijas instances tiesā

12. 2007.gada 11.decembra spriedumā Rīgas apgabaltiesa atcēla pirmās instances tiesas spriedumu un noraidīja iesniedzējas iesniegto prasību.

13. 2008.gada 10.septembrī Augstākās tiesas Senāts atcēla apelācijas instances tiesas spriedumu. Senāts norādīja, ka iesniedzēja bija atsaukusies uz Tiesas 2004.gada spriedumu lietā *Von Hannover pret Vāciju* (Nr.59320/00, ECT 2004-VI), un ka apelācijas instances tiesa nebija spējusi pamatot, kāpēc šis spriedums nebija būtisks lietas izlemšanā.

14. 2008.gada 11.decembrī Rīgas apgabaltiesa pasludināja jaunu spriedumu, atkārtoti noraidot iesniedzējas prasību. Tā bija ņēmusi vērā apstākli, ka fotogrāfijas, kurās iesniedzēja ir redzama ar jaundzimušo dodamies prom no slimnīcas, bija uzņemtas slepeni. Taču, pamatojoties uz Deklarāciju par plašsaziņas līdzekļiem un cilvēktiesībām (1970.gada 23.janvārī pieņemtā Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas Rezolūcija 428 (1970)), tiesa norādīja, ka absolūts privātums nepastāv un personai bija jārēķinās ar faktu, ka iejaukšanās viņas privātajā dzīvē varēja notikt jebkurā laikā un vietā. Šādas iejaukšanās smaguma izvērtējumu bija jāveic nacionālajām tiesām.

15. Tālāk Rīgas apgabaltiesa norādīja, ka iejaukšanās tiesībās uz privātās dzīves neaizskaramību bija jāvērtē, ņemot vērā personas lomu sabiedrībā un attieksmi pret publicitāti. Bērna tēvs, J.N., bija sabiedrībā zināma persona – viņš bija zināms kā bijušais valsts akciju sabiedrības priekšsēdētājs, politiskas partijas esošais priekšsēdētājs un kā žurnāla *Privātā Dzīve* reklāmas seja. 2003.gada augustā *Privātā Dzīve* bija publicējusi rakstu par J.N. laulības šķiršanu un faktu, ka J.N. un iesniedzēja gaida kopīgu bērnu. Apstrīdētais raksts bija šī sākotnējā raksta turpinājums, un tas informēja lasītājus, ka

2003.gada rakstā minētais bērns ir piedzimis (skatīt zemāk 65.rindkopu). Šo informāciju papildināja deviņas fotogrāfijas, kas veidoja raksta būtisku sastāvdaļu. Fotogrāfijas tika uzņemtas publiskā vietā – uz ielas –, un iesniedzēja tajās nebija attēlota pazemojošā veidā. Tās tika uzņemtas ar mērķi ilustrēt konkrētu notikumu un nebija saistītas ar iesniedzējas ikdienas dzīves izsekošanu un slepenu viņas privātās dzīves intīmu mirkļu fotografēšanu.

16. Turklāt apstrīdētais raksts bija uzrakstīts, pamatojoties uz J.N. sniegto informāciju. Iesniedzējai nebija pamata uzskatīt, ka informācija par viņas bērna dzimšanu netiktu izplatīta vai ka tā tiktu izplatīta, neminot viņu, kā bērna māti. Esot sabiedrībā zināmas personas partnerei un šīs personas bērna mātei, iesniedzējai bija jāņem vērā, ka viņa varētu piesaistīt plašsaziņas līdzekļu uzmanību un ka publicētie raksti varētu ietvert informāciju par šīs personas ģimenes locekļiem, kā tas notika apstrīdētajā „fotostāstā”. Arī 2003.gada rakstam bija pievienotas iesniedzējas fotogrāfijas, pret ko viņai nebija iebildumu. Iesniedzējas attieksme pret publicitāti tika demonstrēta arī vēlākā intervijā, kas 2005.gadā tika publicēta citā žurnālā, kurā viņa bija sniegusi informāciju par savu privāto dzīvi, attiecībām ar J.N., attieksmi pret laulību, kā arī izteikusi savu viedokli kā dzimumu līdztiesības aktīvistē. Jo īpaši, iesniedzēja bija citēta, izsakot viņas izpratni par to, ka sabiedrība bija izrādījusi interesi par viņu, ņemot vērā to, ka viņa ir J.N. partnere.

17. Attiecībā uz iesniedzējas atsaukšanos uz Tiesas 2004.gada spriedumu lietā *Von Hannover* (citēts iepriekš), pirmkārt, Rīgas apgabaltiesa norādīja, ka personas fotografēšana publiskā vietā, lai gan bez šīs personas piekrišanas, nebija uzskatāma par iejaukšanos tās tiesībās uz privātās dzīves neaizskaramību. Turklāt Tiesas sniegtā Konvencijas interpretācija būtu piemērojama tikai tad, ja abu lietu faktiskie apstākļi būtu identiski. Taču starp šīm divām lietām pastāvēja būtiskas atšķirības. Iesniedzējas fotografēšana notika tikai ar nolūku atspoguļot vienu konkrētu notikumu – J.N. bērna dzimšanu –, un tā nebija saistīta ar viņas ikdienas dzīves izsekošanu; J.N. bija sabiedrībā zināma persona, kura bija sniegusi informāciju par sava bērna dzimšanu; apstrīdētajā rakstā bija attēlota J.N. privātā dzīve, un iesniedzēja tajā bija attēlota tikai tāpēc, ka viņa bija J.N. partnere un viņiem bija kopīgs bērns. Attiecīgi, iesniedzējas tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību netika pārkāptas.

3. *Process kasācijas instancē*

18. Iesniedzēja savā kasācijas sūdzībā norādīja, ka apelācijas instances tiesa nebija pareizi piemērojusi Tiesas judikatūru. Proti, Tiesas judikatūra būtu jāpiemēro vispārīgā veidā, nevis tikai pie analogiskiem faktiskajiem apstākļiem. Apelācijas instances tiesa nebija analizējusi, vai iejaukšanās viņas tiesībās uz privātās dzīves neaizskaramību bija pamatota ar leģitīmu mērķi un vai tā bija nepieciešama demokrātiskā sabiedrībā kā to nosaka Konvencijas 8.pants.

19. 2010.gada 22.septembrī Augstākās tiesas Senāts noraidīja iesniedzējas kasācijas sūdzību. Senāts apstiprināja apelācijas instances tiesas secinājumus un pamatojumu, nerodot apstiprinājumu iesniedzējas apgalvojumam, ka bijuši sistemātiski trūkumi Tiesas judikatūras piemērošanā. Pretēji iesniedzējas apgalvojumam apelācijas instances tiesa bija piemērojusi principus, ko Tiesa noteica savā 2004.gada spriedumā lietā *Von Hannover* (citēts iepriekš).

20. Augstākā tiesa uzskatīja, ka secinājumi par to, ka fotogrāfiju uzņemšana sabiedriskā vietā bez personas piekrišanas neveidoja iejaukšanos tiesībās uz privātās dzīves neaizskaramību, bija saskaņā ar Tiesas lietu *Peck pret Apvienoto Karalisti* (Nr.44647/98, ECT 2003-I). Tāpat apelācijas instances tiesa bija pamatoti konstatējusi, ka iesniedzēja fotogrāfijās nebija attēlota pazemojošā veidā un ka fotogrāfijas bija uzņemtas ar nolūku atspoguļot vienu konkrētu notikumu un nebija viņas ikdienas dzīves izsekošanas rezultāts vai slepena intīmu viņas dzīves mirkļu fotografēšana. Tā kā J.N. iepriekš bija informējis sabiedrību par iesniedzējas grūtniecību, bērna dzimšana un došanās prom no slimnīcas bija kļuvis par publisku notikumu.

21. Augstākās tiesas Senāts nepiekrīta iesniedzējas apgalvojumam, ka apelācijas instances tiesa nebija izvērtējusi, vai viņas privāto dzīvi atspoguļojošais raksts ir veicinājis diskusiju sabiedrībā. Pirmkārt, J.N. bija sabiedrībā zināma persona. Otrkārt, atsevišķi iesniedzējas un J.N. privātās dzīves aspekti jau bija atklāti 2003.gada žurnālā *Privātā Dzīve* publicētajā rakstā, kurā bija minēta J.N. laulības šķiršana un iesniedzējas grūtniecība. Treškārt, 2003.gadā publicētais raksts bija raisījis diskusiju par J.N. privāto dzīvi un ģimenes vērtībām, jo tolaik viņš vēl bija precējies ar citu sievieti. Apstrīdētajās fotogrāfijās bija redzams, ka 2003.gada rakstā minētais un gaidītais notikums – bērna dzimšana – bija noticis (skatīt zemāk 65.rindkopu).

22. Augstākās tiesas Senāts arī noraidīja iesniedzējas argumentu, ka tas, ka viņa neapstrīdēja 2003.gada rakstu nepadarīja turpmāku fotogrāfiju publicēšanu par likumīgu. Ņemot vērā, ka iesniedzēja nebija izteikusi iebildumus pret 2003.gadā publicēto rakstu, žurnāliste varēja secināt, ka iesniedzējai nebūs iebildumi arī pret informācijas un fotogrāfiju par viņas bērna dzimšanu publicēšanu. Iesniedzējai bija jāņem vērā, ka raksti par sabiedrībā zināmu personu var ietvert informāciju par tās ģimenes locekļiem. Konkrētajā „fotostāstā” bija attēlots notikums no J.N. privātās dzīves un, nesaņemot iebildumus pret iepriekšējo rakstu, tajā bija attēlota arī iesniedzēja.

PIEMĒROJAMIE TIESĪBU AKTI

23. Attiecināmie Satversmes panti nosaka:

SPRIEDUMS LIETĀ “DUPATE PRET LATVIJU”

89. pants

“Valsts atzīst un aizsargā cilvēka pamattiesības saskaņā ar šo Satversmi, likumiem un Latvijai saistošiem starptautiskajiem līgumiem.”

96. pants

“Ikvienam ir tiesības uz privātās dzīves, mājokļa un korespondences neaizskaramību.”

24. Civillikuma 1635.pants noteic, ka katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums, arī morālais kaitējums, dod tiesības personai, kura cietusi kaitējumu, prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot.

25. Nacionālās tiesas savā spriedumā atsaucās uz Deklarāciju par plašsaziņas līdzekļiem un cilvēktiesībām, ko Eiropas Padomes Parlamentārā asambleja pieņēma ar 1970.gada 23.janvāra Rezolūciju 428 (1970). Deklarācija attiecīgajās daļās noteic:

“C. Pasākumi personas aizsardzībai pret iejaukšanos tās tiesībās uz privātās dzīves neaizskaramību

15. Pastāv joma, kurā tiesību uz informācijas brīvību un izpausmes brīvību īstenošana var nonākt konfliktā ar Cilvēktiesību konvencijas 8.panta aizsargātajām tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību. Nedrīkst pieļaut, ka īstenojot pirmās tiesības, tiktu likvidēta otro tiesību pastāvēšana.

16. Tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību būtībā sastāv no personas tiesībām dzīvot savu dzīvi ar minimālu iejaukšanos. Šīs tiesības attiecas uz privāto, ģimenes un mājas dzīvi, fizisko un morālo integritāti, godu un reputāciju, izvairīšanos no personas attēlošanas nepatiesā gaismā, nesaistītu vai apkaunojošu faktu izpaušanu, privātu fotogrāfiju neatļautu publicēšanu, aizsardzību pret privātas korespondences ļaunprātīgu izmantošanu, aizsardzību pret fiziskas personas sniegtas vai saņemtas konfidencialas informācijas izpaušanu. Personas, kuras ar savām darbībām ir veicinājušas neapdomīgas atklāsmes, vēlāk par tām sūdzoties, nevar izmantot tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību.

17. Īpaša problēma rodas attiecībā uz personu privātumu sabiedriskajā dzīvē. Frāze „tur, kur sākas publiskā dzīve, beidzas privātā dzīve” šajā situācijā nav piemērota. Sabiedrībā zināmu personu privātā dzīve ir aizsargājama, izņemot gadījumus, kad tai var būt ietekme uz publiskiem notikumiem. Fakts, ka persona ir atspoguļota ziņās, neliedz tai tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību.

...

21. Cilvēka tiesību konvencijas 8.pantā garantētajām tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību būtu jāaizsargā persona ne tikai no iejaukšanās no valsts iestāžu puses, bet arī no iejaukšanās no privātpersonu un privātu institūciju, tostarp plašsaziņas līdzekļu, puses. Valsts tiesību aktos jābūt iekļautiem noteikumiem, kas nodrošina šādu aizsardzību.”

26. Savā 2004.gadā pasludinātajā spriedumā lietā *Von Hannover* (citēts iepriekš, 42.rindkopa) Tiesa citēja 1998.gada 26.jūnijā Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas pieņemto Rezolūciju Nr.1165 par tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību. Rezolūcijas attiecināmākās daļas ir šādas:

SPRIEDUMS LIETĀ “DUPATE PRET LATVIJU”

“6. Asambleja ir informēta par to, ka bieži notiek ielaušanās personas privātajā dzīvē, pat valstīs, kurās ir pieņemti tiesību akti, kas to aizsargā, jo cilvēku privātā dzīve noteiktos plašsaziņas līdzekļu sektoros ir kļuvusi par ļoti ienesīgu priekšmetu. Lielākoties par upuriem kļūst sabiedrībā zināmas personas, jo to privātās dzīves detaļas kalpo par publikāciju pārdošanu stimulējošu instrumentu. Tajā pašā laikā sabiedrībā zināmām personām jāatzīst, ka to īpašais stāvoklis sabiedrībā – daudzos gadījumos pēc pašu izvēles – automātiski palielina spiedienu uz viņu privātumu.

7. Sabiedrībā zināmas personas ir personas, kuras ieņem amatu valsts pārvaldē un/vai izmanto valsts resursus un, runājot plašākā mērogā, visas personas, kurām ir loma sabiedriskajā dzīvē, tostarp politikā, ekonomikā, mākslā, sociālajā dzīvē, sportā vai kādā citā jomā.

8. Bieži vien, aizbildinoties ar tiesību uz izteiksmes brīvību, ko aizsargā Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 10.pants, vienpusīgu interpretāciju, plašsaziņas līdzekļi aizskar cilvēku privātumu, norādot, ka viņu lasītāji ir tiesīgi zināt visu par sabiedrībā zināmām personām.

9. Noteikti fakti par sabiedrībā zināmu personu, it īpaši politiku, privāto dzīvi tiešām var skart sabiedrības intereses, tāpēc lasītājiem, kuri ir arī vēlētāji, var būt legītīms pamats būt informētiem par šādiem faktiem.

10. Tāpēc ir nepieciešams atrast veidu kā līdzsvarot šo divu Eiropas Cilvēktiesību konvencijā noteikto tiesību – tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību un izteiksmes brīvības – īstenošanu.”

JURIDISKAIS ASPEKTS

I. KONVENCIJAS 8.PANTA IESPĒJAMS PĀRKĀPUMS

27. Iesniedzēja sūdzējās, ka, noraidot viņas sūdzību par slepeni uzņemto fotogrāfiju, kurās viņa bija redzama dodoties prom no slimnīcas ar savu jaundzimušo bērnu, ar aprakstiem publicēšanu, ir pārkāptas viņas tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību Konvencijas 8.panta izpratnē, kas ir izteikts šādi:

“1. Ikvienam ir tiesības uz savas privātās un ģimenes dzīves, mājokļa un korespondences neaizskaramību.

2. Publiskās institūcijas nedrīkst traucēt nevienam baudīt šīs tiesības, izņemot gadījumus, kas ir paredzēti likumā un ir nepieciešami demokrātiskā sabiedrībā, lai aizsargātu valsts vai sabiedrisko drošību vai valsts ekonomiskās labklājības intereses, lai nepieļautu nekārtības vai noziegumus, lai aizsargātu veselību vai tikumību, vai lai aizstāvētu citu tiesības un brīvības.”

A. Pušu argumenti

1. Valdība

28. Atbilstoši Valdības argumentiem, apstrīdētais raksts veicināja diskusiju sabiedrībā par sabiedrībā zināmas personas privāto dzīvi un ģimenes vērtībām. J.N. iepriekš bija atklājis informāciju par savu un iesniedzējas privāto dzīvi, un iesniedzēja pret to nebija iebildusi.

29. Attiecībā uz to, cik labi zināma bija attiecīgā persona, Valdība norādīja, ka J.N. apstrīdētā raksta publicēšanas laikā bija sabiedrībā zināma persona, un raksts bija veltīts viņa bērna dzimšanai. J.N. nebija iebildis pret šī raksta publicēšanu. Kaut arī kopdzīve ar sabiedrībā zināmu personu neatņēma iesniedzējai viņas tiesības, viņai bija jāapzinās, ka raksti par sabiedrībā zināmu personu var ietvert informāciju par šīs personas ģimenes locekļiem.

30. Attiecībā uz iesniedzējas rīcību iepretim plašsaziņas līdzekļiem Valdība atsaucās uz iesniedzējas 2005.gada interviju, kurā viņa bija atzinusi, ka sabiedrībai ir interese par viņu kā J.N. partneri. Valdība arī norādīja uz 2003.gadā žurnālā *Privātā Dzīve* publicēto rakstu, kurā bija sniegta informācija par to, ka J.N. un iesniedzēja gaida pirmo bērnu un pret kuru iesniedzēja nebija iebildusi.

31. Attiecībā uz raksta saturu, formu un sekām, Valdība atzīmēja, ka fotogrāfijas bija uzņemtas publiskā vietā un attiecās uz vienu konkrētu iesniedzējas dzīves notikumu. Tās nebija uzņemtas iesniedzējas izsekošanas un slepenas iesniedzējas intīmās dzīves fotografēšanas rezultātā. Fotogrāfijas nebija attēlojušas iesniedzēju pazemojošā veidā. Valdības ieskatā, šīs fotogrāfijas no objektīva novērotāja skatupunkta nekādā ziņā nebija uztveramas kā intīmas, provokatīvas vai aizskarošas.

32. Attiecībā uz apstākļiem, kādos šīs fotogrāfijas bija uzņemtas, Valdība uzskatīja, ka nacionālās tiesas bija pievērsušas pienācīgu uzmanību faktam, ka fotogrāfijas bija uzņemtas slepeni un ka iesniedzēja nebija devusi savu piekrišanu to publicēšanai. Vienlaikus fotogrāfijas bija uzņemtas likumīgā veidā, nevis iesniedzējai kaitīgos apstākļos vai ar prettiesiskiem līdzekļiem.

33. Valdība apgalvoja, ka, ņemot par pamatu iepriekš minēto, šī lieta būtu jānošķir no 2004.gadā izskatītās lietas *Von Hannover pret Vāciju* (Nr.59320/00, ECT 2004-VI) un ka nacionālās tiesas ir pienācīgi līdzsvarājušas konkurējošās intereses.

2. Iesniedzēja

34. Iesniedzēja norādīja, ka valsts nebija izpildījusi savu pozitīvo pienākumu nodrošināt viņas tiesību uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību. Piemērojamie nacionālie tiesību akti nenoteica, kā līdzsvarot tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību ar tiesībām uz izteiksmes brīvību, un nacionālās tiesas nebija pareizi piemērojušas Konvenciju.

35. Proti, tās nebija lēmušas, ka uz fotogrāfijām būtu attiecināms privātās dzīves jēdziens. Kļūdaini atsaucoties uz Tiesas lietu *Peck pret Apvienoto Karalisti* (Nr.44647/98, ECT 2003-I), nacionālās tiesas bija norādījušas, ka fotogrāfiju uzņemšana publiskā vietā nebija pārkāpusi tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību. Tāpat nacionālās tiesas nebija ņēmušas vērā apstākli, ka fotogrāfiju uzņemšana un publicēšana skāra dažādus tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību aspektus. Attiecībā uz iesniedzējas lietu tās bija

ignorējušas faktu, ka lielākā daļa fotogrāfiju bija uzņemtas slimnīcas teritorijā vai pie tās ieejas un ka nebija iespējams pamest slimnīcu, nešķērsojot šīs vietas.

36. Attiecībā uz nepieciešamību demokrātiskā sabiedrībā tiesas bija konstatējušas tikai apstākli, ka raksts kopumā bija veicinājis vispārējas sabiedrības diskusijas par sabiedrībā zināmas personas ģimenes vērtībām. Taču tās nebija analizējušas, kā šīs fotogrāfijas un to apraksti bija ietekmējuši šīs diskusijas. Iesniedzēja uzsvēra, ka viņa nebija apstrīdējusi informācijas par bērna dzimšanu publicēšanu. Viņas sūdzība attiecās uz fotogrāfiju, kurās bija redzams, kad un kā iesniedzēja, viņas partneris un abu jaundzimušais devās prom no slimnīcas, un to aprakstu publicēšanu. Fotogrāfiju aprakstos bija izklāstīts par mantām, kas viņai bija līdzi, un problēmām, ar kurām viņi bija saskārušies minētā procesa laikā. Nacionālās tiesas nebija atzinušas, ka apstrīdētās fotogrāfijas un to apraksti bija “bezgaumīgas apsūdzības” par iesniedzējas privāto dzīvi.

37. Tāpat nacionālās tiesas nebija pievērsušas pietiekamu uzmanību faktam, ka iesniedzēja nebija sabiedrībā zināma persona. Tās atzina tikai viņas partnera kā sabiedrībā zināmas personas statusu. Taču lielākajā daļā apstrīdēto fotogrāfiju bija attēlota tieši iesniedzēja, nevis viņas partneris, un visām fotogrāfijām bija pievienoti komentāri par iesniedzēju, viņas mantām un darbībām.

38. Attiecībā uz savu iepriekšējo rīcību iesniedzēja norādīja, ka pirms apstrīdētā raksta publicēšanas viņa nebija sniegusi presei nekādu informāciju. Turklāt pat iepriekšēja sadarbība ar presi nedrīkstētu liegt personai tās tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību aizsardzību un attaisnot turpmāku ar viņas privāto dzīvi saistītu fotogrāfiju un informācijas publicēšanu. Attiecībā uz 2005.gada interviju, iesniedzēja uzsvēra, ka tā tika sniegta pēc apstrīdētā raksta publicēšanas, tāpēc uz to nevar atsaukties, lai norādītu uz viņas iepriekšējo rīcību. Turklāt šī intervija tika sniegta brīvprātīgi un ar mērķi sekmēt dzimumu līdztiesības idejas un pievērst uzmanību sieviešu līdztalības darba tirgū nozīmei pēc bērna piedzimšanas.

39. Iesniedzēja uzsvēra, ka nacionālās tiesas nebija pienācīgi analizējušas konkrēto lietu no pienākumu, kas ir saistīti ar tiesību uz izteiksmes brīvību īstenošanu, skatupunkta. Apstrīdētais raksts atklāja ļoti privātu informāciju par viņas dzīvi, proti, kā viņa izskatījās, dodoties prom no slimnīcas, mantas, ko viņa bija ņēmusi līdzi uz slimnīcu, kā arī par viņas komunikāciju ar partneri konkrētajā brīdī. Šie fakti nekādi neattiecās uz sabiedrībai nozīmīgu diskusiju. Iesniedzēja arī norādīja uz savu acīmredzamo ievainojamību fotogrāfiju uzņemšanas brīdī – viņa bija dzemdējusi tikai dažas dienas iepriekš un baroja jaundzimušo ar krūti. Lai gan nacionālās tiesas bija secinājušas, ka fotogrāfijas netika uzņemtas iesniedzējas ikdienas dzīves izsekošanas rezultātā, tās tomēr tika uzņemtas, izsekojot viņu – tikai pēc slimnīcas teritorijas pamešanas viņa pamanīja, ka ir tikusi slepeni filmēta no automašīnas ar tonētiem logiem. Automašīna bija viņiem sekojusi līdz mājām

un turpināja viņus novērot, atrodoties ārpus dārza robežām. Iesniedzēja īpaši norādīja uz slepenās filmēšanas rezultātā izraisītu stresu, publicētā raksta izraisīto bezpalīdzības sajūtu un uz viņas ievainojamo pēcdzemdību stāvokli.

B. Pieņemamība izskatīšanai

40. Tiesa atgādina, ka jēdziens “privātā dzīve” aptver aspektus, kas ir saistīti ar personas identitāti, piemēram, personas attēlu. Personas attēls ir viens no galvenajiem tās identitātes elementiem, jo tas atklāj personas unikālās īpašības un atšķir personu no apkārtējiem cilvēkiem. Katras personas tiesības uz tās attēla aizsardzību paredz personas tiesības kontrolēt sava attēla izmantošanu. Lai gan vairumā gadījumu šīs tiesības ietver iespēju atteikties attēla publicēšanu, tās ietver arī personas tiesības iebilst pret attēla ierakstīšanu, saglabāšanu un pavairošanu (skatīt *López Ribalda un citi pret Spāniju* [Lielā palāta], Nr.1874/13 un 8567/13, 87. un 89.rindkopa, 2019.gada 17.oktobris).

41. Attiecībā uz to, vai personas privātā dzīve ir skarta arī ar ārpus personas mājvietas vai privātajām telpām īstenotiem pasākumiem, Tiesa ir norādījusi, ka, ņemot vērā apstākli, ka ir gadījumi, kad personas apzināti vai tīši iesaistās pasākumos, kas tiek vai var tikt ierakstīti vai publiski paziņoti, personas saprātīgas gaidas attiecībā uz privātumu šī izvērtējuma ietvaros var būt būtisks, taču ne vienmēr izšķirošs faktors. Lai noteiktu, vai Konvencijas 8.pants ir attiecināms, Tiesa uzskata par nepieciešamu pievērst uzmanību arī tam, vai konkrētā persona tika mērķtiecīgi novērota un vai ir notikusi personas datu apstrāde, lietošana un publiskošana tādā veidā vai apmērā, kas pārsniedz to, ko attiecīgā persona varēja saprātīgi sagaidīt (turpat, 89.-90.rindkopa).

42. Tiesa uzsver, ka lietā *Peck pret Apvienoto Karalisti* (citēts augstāk) nav atrodams apstiprinājums nacionālo tiesu slēdzienam, ka fotogrāfiju uzņemšana publiskā vietā bez personas piekrišanas neveidoja iejaukšanos tiesībās uz privātās dzīves neaizskaramību. Minētajā lietā Tiesas secinājums, ka personas darbību un kustību uzraudzība publiskā vietā kā tāda neradīja iejaukšanos personas privātajā dzīvē, bija saistīts ar apstākli, ka tika izmantots fotografēšanas aprīkojums, kas neierakstīja vizuālos datus. Taču Tiesa piebilda, ka datu ierakstīšana un ieraksta sistematiskums vai pastāvīgums var dot pamatu šādiem apsvērumiem (skatīt *Peck*, citēts iepriekš, 59.rindkopa, kā arī *López Ribalda un citi*, citēts iepriekš, 89.rindkopa).

43. Šajā lietā iesniedzēja bija fotografēta, kad viņa devās prom no slimnīcas pēc dzemdībām. Lai gan slimnīcas ieeja ir publiska telpa, to bija nepieciešams šķērsot, lai bērnu nogādātu mājās. Iesniedzēja neapzinājās, ka viņa tiek fotografēta. Turklāt persona, kura uzņēma fotogrāfijas, koncentrējās tieši uz viņu, un uzņemtās fotogrāfijas ar aprakstiem tika publicētas valsts mēroga žurnālā. Līdz ar to brīdī, kad iesniedzēja devās prom no slimnīcas, lai nogādātu jaundzimušo mājās, viņa bija pakļauta krietni lielākai publicitātei

garāmgājējiem nekā iesniedzēja to varēja paredzēt (pretstatā *Vučina pret Horvātiju* (lēmums), Nr.58955/13, 35.-36.rindkopa, 2019.gada 24.septembris, kur iesniedzēja tika atklāti fotografēta publiskā koncertā).

44. Attiecīgi Tiesa uzskata, ka slepeni uzņemto fotogrāfiju publicēšana bez iesniedzējas piekrišanas aizskāra iesniedzējas privāto dzīvi, tāpēc uz šo lietu ir attiecināms Konvencijas 8.pants.

45. Tāpat Tiesa secina, ka šī sūdzība nav ne acīmredzami nepamatota, ne nepieņemama izskatīšanai atbilstoši citiem Konvencijas 35.pantā uzskaitītajiem pamatiem. Tāpēc tā atzīstama par pieņemamu izskatīšanai pēc būtības.

C. Lietas būtība

1. Vispārīgie principi

46. Tiesa balstās uz premisu, ka šī lieta pieprasa izvērtēt, vai starp iesniedzēju tiesībām uz viņu privātās dzīves neaizskaramību saskaņā ar Konvencijas 8.pantu un izdevēja, redaktora un žurnālista tiesībām uz izteiksmes brīvību, ko garantē Konvencijas 10.pants, panākts līdzsvars (skatīt, piemēram, *Lillo-Stenberg un Sæther pret Norvēģiju*, Nr.13258/09, 25.rindkopa, 2014.gada 16.janvāris). Principi attiecībā uz valsts pozitīvo pienākumu un kritēriji līdzsvara starp privātās dzīves aizsardzību un izteiksmes brīvību noteikšanai tika izklāstīti Tiesas 2004.gada spriedumā lietā *Von Hannover* (citēts iepriekš, 57.-60.rindkopa) un vēlāk, citstarp, ir izvērsti lietā *Von Hannover pret Vāciju (Nr.2)* ([Lielā palāta], Nr.40660/08 un 60641/08, 95.-113.rindkopa, ECT 2012); *Axel Springer AG pret Vāciju* ([Lielā palāta], Nr.39954/08, 78.-95.rindkopa, 2012.gada 7.februāris); un *Couderc un Hachette Filipacchi Associés pret Franciju* ([Lielā palāta], Nr.40454/07, 83.-93.rindkopa, ECT 2015 (izvilkumi)). Kā skaidrots šajās lietās, galvenie izvērtēšanas kritēriji ir: ieguldījums sabiedrībai nozīmīgā diskusijā; personas publiskā atpazīstamība; publikācijas tēma; publikācijā minētās personas iepriekšējā rīcība; pausto ziņu saturs, forma un sekas; un apstākļi, kādos fotogrāfijas uzņemtas.

47. Tiesa bieži ir uzsvērusi, ka izteiksmes brīvība ir viens no demokrātiskas sabiedrības stūrakmeņiem un viens no pamatnosacījumiem tās attīstībai un katra indivīda pašrealizācijai (cita starpā, skatīt, *Von Hannover*, citēts iepriekš, 101.rindkopa). Lai gan izteiksmes brīvība aptver fotogrāfiju publicēšanu, tā tomēr ir joma, kurā citu cilvēku tiesību un reputācijas aizsardzība ir īpaši svarīga, jo fotogrāfijas var ietvert ļoti personisku vai pat intīmu informāciju par personu un tās ģimeni (skatīt *Lillo-Stenberg un Sæther* citēts iepriekš, 30.rindkopa, un *Rothe pret Austriju*, Nr.6490/07, 47.rindkopa, 2012.gada 4.decembris). Informācijas izplatīšanas uzdevums vienmēr ietver “pienākumus un atbildību”, kā arī ierobežojumus, kas preseī ir sev iepriekš jāuzliek. Ikreiz, kad tiek apsvērtas citas personas privātās dzīves informācijas publicēšana, pirms tās izplatīšanas žurnālistiem, ciktāl tas ir iespējams, jāņem

vērā publicējamās informācijas un attēlu radītā ietekme. Uz noteiktiem ar privāto un ģimenes dzīvi saistītiem noteikumiem attiecas īpaša aizsardzība, ko nosaka Konvencijas 8.pants, tāpēc attiecībā uz tiem jāievēro īpaša apdomība un piesardzība (skatīt *Couderc un Hachette Filipacchi Associés*, citēts iepriekš, 89. un 140.rindkopa).

48. Lietās, kurās Tiesai ir nācies līdzsvarot privātās dzīves neaizskaramību ar tiesībām uz izteiksmes brīvību, tā vienmēr ir uzsvērusi presē publicēto fotogrāfiju vai rakstu radīto ieguldījumu sabiedrībai nozīmīgā diskusijā. Savā 2004.gada spriedumā lietā *Von Hannover* Tiesa nodalīja faktu ziņošanu – pat pretrunīgu –, kas spēj veicināt diskusiju demokrātiskā sabiedrībā, un ziņošanu par tādas personas, kas neveic oficiālas funkcijas, privāto dzīvi. Ja pirmajā gadījumā prese pilda savu būtisko “sargsuņa” lomu demokrātijā, izplatot informāciju un idejas par sabiedrībai interesējošiem jautājumiem, otrā gadījumā tā to nedara. Ja situācija neietilpst politiskas vai sabiedriskas diskusijas sfērā un publicētās fotogrāfijas un tām pievienotie komentāri ir saistīti tikai ar personas privāto dzīvi ar mērķi apmierināt noteiktas lasītāju auditorijas ziņkārību, attiecībā uz izteiksmes brīvību jāievēro šaurāka interpretācija (skatīt *Von Hannover*, citēts iepriekš, 60.-66.rindkopa, arī *Couderc un Hachette Filipacchi Associés*, citēts iepriekš, 100.-103.rindkopa).

2. Piemērošana

49. Šajā lietā jautājums ir par to, vai nacionālās tiesas nodrošināja taisnīgu līdzsvaru starp iesniedzējas privātās dzīves aizsardzību un pretējās puses tiesībām uz izteiksmes brīvību. Pildot savu uzraudzības funkciju, Tiesas uzdevums ir, ņemot vērā lietu kopumā, vērtēt, vai nacionālo tiesu pieņemtie lēmumi, tiesām izmantojot savu izvērtējuma brīvību, atbilst Tiesas judikatūrā nostiprinātajiem kritērijiem. Tādējādi Tiesa vērtēs elementus, ko tā savā judikatūrā šajā saistībā ir atzinusi par būtiskiem (skatīt iepriekš 46.rindkopu), un nacionālo tiesu vērtējumu par tiem.

(a) Ieguldījums sabiedrībai nozīmīgā diskusijā

50. Tiesa atkārtoti uzsver, ka Konvencijas 8. un 10.pantā minēto interešu līdzsvarošanā būtisks kritērijs ir presē publicēto fotogrāfiju vai rakstu ieguldījums (skatīt *Von Hannover*, citēts iepriekš, 109.rindkopa, ar turpmākām atsaucēm). Lai gan iesniedzēja apgalvoja, ka apstrīdētais raksts nav devis ieguldījumu sabiedrībai nozīmīgā diskusijā, nacionālās tiesas un Valdība apgalvoja, ka raksts ir devis šādu ieguldījumu, pievēršoties sabiedrībā zināmas personas – iesniedzējas partnera – privātās dzīves un ģimenes vērtībām.

51. Tiesa iepriekš ir norādījusi, ka, lai gan ziņas par sabiedrībā zināmu personu privāto dzīvi ierasti tiek publicētas izklaides nolūkos, tās veicina sabiedrībai pieejamās informācijas daudzveidību un neapšaubāmi bauda

Konvencijas 10.panta noteikto aizsardzību. Tomēr gadījumos, kad publicējamā informācija ir privātas un intīmas dabas un tās izplatīšana neskar sabiedrības intereses, Konvencijas 8.panta prasības var gūt virsroku pār šo aizsardzību. Raksti, kuru mērķis ir vienīgi apmierināt noteiktas lasītāju grupas ziņkārību par personas privātās dzīves detaļām, lai cik atpazīstama šī persona nebūtu, nav uzskatāmi par tādiem, kas dod ieguldījumu sabiedrībai nozīmīgā diskusijā (skatīt *Couderc un Hachette Filipacchi Associés*, citēts iepriekš, 89. un 100.rindkopa, arī *Standard Verlags GmbH pret Austriju* (Nr.2), Nr.21277/05, 52.rindkopa, 2009.gada 4.jūnijs). Papildus Tiesa atkārtoti norāda, ka, lai gan bērna dzimšana ir intīma rakstura notikums, tā ietilpst arī publiskajā sfērā, jo tai principā ir pievienots publisks paziņojums (civiltāvokļa dokuments) un tiesisku vecāka-bērna attiecību nodibināšana. Ziņas par bērna piedzimšanu pašas par sevi nevar tikt uzskatītas par tādas informācijas, kas attiecas tikai uz citu cilvēku privātās dzīves detaļām, izpaušanu nolūkā apmierināt sabiedrības ziņkārību (skatīt *Couderc un Hachette Filipacchi Associés*, citēts iepriekš, 107.rindkopa).

52. Apstrīdētais raksts attiecās uz iesniedzējas un J.N. dzīves privātu un intīmu notikumu – viņu otrā bērna dzimšanu un viņu atgriešanos mājās no slimnīcas. Ne apstrīdētais raksts, ne arī citi lietas materiāli nenorādīja uz to, ka informācija par iesniedzējas un viņas partnera privāto dzīvi bija vispārējas nozīmes jautājums (pretstatā *Éditions Plon pret Franciju*, Nr.58148/00, 53.rindkopa, ECT 2004-IV, attiecībā uz bijušā valsts prezidenta veselības stāvokli laikā, kad viņš ieņēma šo amatu; *Karhuvaara un Iltalehti pret Somiju*, Nr.53678/00, 45.rindkopa, ECT 2004-X, attiecībā uz politika dzīvesbiedra notiesāšanu; un *Couderc un Hachette Filipacchi Associés*, citēts iepriekš, 105-116.rindkopa, attiecībā uz ārlaulības mantinieka esamību pārmantotā monarhijā). Lai gan J.N. ieņēma amatu politiskā partijā, apstrīdētā raksta publicēšanas brīdī viņa partija nebija pārstāvēta parlamentā un J.N. nepildīja amatpersonas pienākumus. Turklāt apstrīdētā raksta publicēšanas laikā, 2004.gada novembrī, bija pagājis laiks kopš 2003.gadā presē izklāstītajiem notikumiem, proti, J.N. laulības šķiršanas un fakta, ka viņam bija piedzimis pirmais bērns no iesniedzējas (skatīt iepriekš 6.rindkopu). Tādējādi nav pierādīts, ka J.N. privātā dzīve kā tāda bija to jautājumu vidū, kas 2004.gada novembrī skāra sabiedrību (salīdzinājumam *Tammer pret Igauniju*, Nr.41205/98, 68.rindkopa, ECT 2001-I).

53. Tai pat laikā Tiesa uzskata, ka, ciktāl apstrīdētais raksts attiecās uz J.N. otrā bērna dzimšanu, tas skāra jautājumu, kam bija zināms publisks raksturs. Taču Tiesa atzīmē, ka ieguldījums, ko šāds raksts dod sabiedrībai nozīmīgā diskusijā, ir mazāks nekā rakstiem, kas veicina politiskas vai citas publiskas diskusijas, piemēram, saistībā ar politiķiem to oficiālo funkciju izpildē, kur prese pilda savu svarīgo “sargsuņa” lomu (salīdzināt *Von Hannover*, citēts iepriekš, 63.-65.rindkopa).

(b) Cik atpazīstama ir konkrētā persona

54. Tiesa iepriekš ir norādījusi, ka principā to, cik atpazīstama ir attiecīgā persona, primāri izvērtē nacionālās tiesas, it īpaši gadījumos, kad šī persona galvenokārt ir atpazīstama nacionālā līmenī (skatīt *Axel Springer AG*, citēts iepriekš, 98.rindkopa). Nacionālās tiesas uzskatīja, ka J.N. bija sabiedrībā zināma persona. Iesniedzējai šāds statuss netika piedēvēts. Tās norādīja, ka iesniedzējai kā sabiedrībā zināmas personas partnerei un viņa bērna mātei bija jāapzinās, ka viņa varētu piesaistīt plašsaziņas līdzekļu uzmanību un ka viņai nebija pamata uzskatīt, ka informācija par J.N. bērna dzimšanu tiktu izplatīta, nepieminot viņu kā bērna māti (skatīt iepriekš 16. un 22.rindkopa).

55. Tiesa jau iepriekš ir atzinusi, ka attiecībā uz kopīgiem notikumiem tas, kādā mērā sūdzības iesniedzējs ir uzskatāms par sabiedrībā atpazīstamu personu saistībā ar šo konkrēto notikumu, var izrietēt no sūdzības iesniedzēja partnera kā sabiedrībā zināmas personas statusa (skatīt *Sihler-Jauch un Jauch pret Vāciju* (lēmums), Nr.6823/10 un 34194/11, 35.rindkopa, 2016.gada 24.maijs). Tāpat Tiesa ir ņēmusi vērā, ka privātpersona var kļūt sabiedrībā atpazīstama savas rīcības un saiknes ar sabiedrībā zināmu personu dēļ (skatīt *Flinkkilā un citi pret Somiju*, Nr.25576/04, 82.-83.rindkopa, 2010.gada 6.aprīlis). Taču šajās lietās Tiesa izvērtēja arī to, vai izplatītā informācija galvenokārt attiecās uz sabiedrībā zināmo personu un vai tā neskāra privātpersonas privātās dzīves būtību (skatīt *Sihler-Jauch un Jauch*, 38.rindkopa, un *Flinkkilā un citi*, 84.-85.rindkopa, abas lietas citētas iepriekš). Tādējādi, lai gan privātpersona var būt pakļauta publicitātei sabiedrībā, Tiesa pievērs uzmanību publiskotās informācijas apjomam.

56. Šajā lietā iesniedzējas un J.N. bērna dzimšana pakļāva iesniedzēju – privātpersonu – publicitātei attiecībā uz šo kopīgo notikumu. Nacionālās tiesas pamatoti uzskatīja, ka iesniedzēja varēja paredzēt, ka viņa tiktu minēta kā bērna māte un ka raksti par viņas dēla dzimšanu varētu ietvert informāciju par viņu (skatīt iepriekš 16. un 22.rindkopa). Taču, ņemot vērā izpaustās informācijas veidu un apjomu, tās koncentrēšanos uz iesniedzēju, Tiesa uzskata, ka apstrīdētā publikācija krietni pārsniedza atpazīstamības robežas, kas iesniedzējai varētu izrietēt no viņas partnera atpazīstamības vai ko izpelnījās konkrētais kopīgais notikums.

57. Papildus tam Tiesa uzskata, ka nacionālajām tiesām būtu jāievēro zināma piesardzība, izvērtējot personas publisko statusu un atpazīstamību līdzīgās situācijās kā šajā lietā, kur sabiedrībā zināmas personas partneris piesaista plašsaziņas līdzekļu uzmanību tikai savu privāto vai ģimenes attiecību dēļ.

(c) Kāda ir publikācijas tēma?

58. Iesniedzēja ne nacionālajās tiesās, ne arī šajā Tiesā nesūdzējās par faktu, ka raksts ietvēra informāciju par viņas dēla dzimšanu vai to, ka viņa bija minēta kā bērna māte. Viņas sūdzība bija vērsta uz slepeni uzņemtu

fotogrāfiju, kurās viņa bija redzama, pēc dzemdībām dodoties prom no slimnīcas, un fotogrāfiju aprakstu publicēšanu.

59. Kā Tiesa ir norādījusi jau iepriekš ar izteiksmes brīvības īstenošanu saistītie “pienākumi un atbildība” ir īpaši būtiski attiecībā uz fotogrāfiju, kas atklāj personisku un intīmu informāciju par personu, izplatīšanu plašai sabiedrībai (skatīt *Egeland un Hanseid pret Norvēģiju*, Nr.34438/04, 59.rindkopa, 2009.gada 16.aprīlis). Daži ģimenes dzīves notikumi ir īpaši rūpīgi jāaizsargā, un tāpēc žurnālistiem jābūt īpaši apdomīgiem un piesardzīgiem, strādājot ar šādiem notikumiem (skatīt *Couderc un Hachette Filipacchi Associés*, citēts iepriekš, 140.rindkopa, arī *Hachette Filipacchi Associés pret Franciju*, Nr.71111/01, 46.rindkopa, 2007.gada 14.jūnijs).

60. Tiesa jau iepriekš ir novērojusi, ka dzemdības ir unikāls un delikāts brīdis sievietes dzīvē, kas, cita starpā, ietver fiziskās un morālās integritātes aspektus, ar veselību saistītu informāciju un dzimšanas vietas izvēli (skatīt *Dubská un Krejzová pret Čehiju* [Lielā palāta], Nr.28859/11 un 28473/12, 163.rindkopa, 2016.gada 15.novembris). Jaundzimušā pārvešana mājās īsi pēc dzemdībām ir daļa no šīs pieredzes un notiek jutīgā pēcdzemdību periodā. Tiesas ieskatā, minētie aspekti jāņem vērā, veicot jebkādu izvērtējumu par to, kā šie notikumi tika pasniegti.

61. Šajā saistībā Tiesa atzīmē, ka nacionālās tiesas nenodalīja informāciju par bērna dzimšanu, ko bērna tēvs bija vēlējies izpaust, un slepeni uzņemtu fotogrāfiju publicēšanu, kurās ir redzams privāts iesniedzējas dzīves mirklis, pēc dzemdībām pametot slimnīcu (pretstatā *MGN Limited pret Apvienoto Karalisti*, Nr.39401/04, 147.-151.rindkopa, 2011.gada 18.janvāris, kur nacionālās tiesas nodalīja privātu informāciju, kas jau bija izpausta un par kuru sabiedrībā pamatoti notika diskusijas, no vienas puses, un papildu privātas informācijas un slepeni uzņemtu fotogrāfiju publicēšanu, no otras puses; skatīt arī *Rothe*, citēts iepriekš, 73.rindkopa). Tiesa uzsver, ka pat gadījumos, kad raksts veicina diskusiju sabiedrībā, publicētās privātas informācijas izpaušana nedrīkst pārsniegt redakcijai piešķirto izvērtējuma brīvību un tai jābūt pamatotai (skatīt *MGN Limited*, citēts iepriekš, 147.-151.rindkopa; salīdzinājumam arī *Alkaya pret Turciju*, Nr.42811/06, 34.-36.rindkopa, 2012.gada 9.oktobris). Īpaša uzmanība jāpievērš situācijās, kur pastāv augsta personas ievainojamība (skatīt *Egeland un Hanseid*, citēts iepriekš, 61.rindkopa).

62. Tiesa ievēro, ka nekas nacionālo tiesu sniegtajā pamatojumā nenorāda uz to, ka iesniedzējas fotogrāfiju publicēšana, kurās viņa ir redzama neilgi pēc dzemdībām, ir bijusi nepieciešama, lai nodrošinātu stāsta par viņas bērna dzimšanu ticamību, vai ka šo materiālu bija absolūti nepieciešams izpaust sabiedrībai (salīdzinājumam *MGN Limited*, 151.rindkopa, un pretstatā *Couderc un Hachette Filipacchi Associés*, 148.rindkopa, abas lietas citētas iepriekš). Tāpat Tiesa uzskata, ka nacionālās tiesas nesniedza pietiekamu skaidrojumu secinājumam, ka J.N. sabiedrībai sniegtā informācija par iesniedzējas grūtniecību padarīja jaundzimušā mājās vešanu par publisku

notikumu. Lai gan žurnālisti varēja pamatoti uzskatīt, ka viņi varēja publicēt informāciju par bērna dzimšanu, bērna dzimšana un nogādāšana mājās nezaudēja savu pēc būtības privāto raksturu tikai šāda fakta izpaušanas dēļ.

(d) Konkrētās personas iepriekšējā rīcība

63. Tiesa ņem vērā, ka nacionālās tiesas kā argumentu pret iesniedzēju norādīja faktu, ka viņa nebija apstrīdējusi 2003.gada augustā publicēto rakstu, kurā bija izpausta informācija par viņas pirmo grūtniecību, uzskatot apstrīdēto rakstu par šī raksta turpinājumu. Turklāt fakts, ka iesniedzēja gadu vēlāk bija sniegusi interviju, kurā viņa apstiprināja sabiedrības izrādīto interesi par viņu, pateicoties viņas attiecībām ar sabiedrībā zināmu personu, tika uztverts kā publicitātes pieņemšana no iesniedzējas puses (skatīt iepriekš 16.rindkopu).

64. Tiesa jau iepriekš ir norādījusi, ka fakts, ka persona iepriekš ir sadarbojusies ar presi vai persona iepriekš ir bijusi šķietami vai patiesi iecietīga vai pieņemoša attiecībā uz rakstiem, kas skar privāto dzīvi, kā tāds nevar kalpot par argumentu personas tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību atņemšanai (skatīt *Couderc un Hachette Filipacchi Associés*, 130.rindkopa, un *Lillo-Stenberg un Sæther*, 38.rindkopa, abas lietas citētas iepriekš). Vēl jo vairāk, mazāk aizskaroša raksta neapstrīdēšana nevar kalpot par pamatu tam, lai attaisnotu vairāk aizskarošu rakstu publicēšanu nākotnē (skatīt *Egeland un Hanseid*, citēts iepriekš, 61.-62.rindkopa). Turklāt pat tad, ja personas ir publiskojušas kādu privāta rakstura informāciju par sevi, veidam, kādā šī informācija tiek sekojoši attēlota, jābūt pamatotam, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus (skatīt *Tammer*, citēts iepriekš, 66.rindkopa). Apstākļi, ka persona ir sniegusi intervijas, neatbrīvo valsti no tās pozitīvā pienākuma aizsargāt personas privātumu, jo plašsaziņas līdzekļu izmantošana ar mērķi dalīties ar informāciju personas pašas izvēlētajā situācijā principā nedrīkst tikt izmantota pret šo personu (salīdzinājumam *Peck pret Apvienoto Karalisti*, Nr.44647/98, 86.rindkopa, ECT 2003-I, kur iesniedzējs parādījās plašsaziņas līdzekļos, lai atklātu un sūdzētos par veiktiem pārkāpumiem pret viņu).

65. Tiesa ievēro, ka 2003.gadā publicētajā rakstā bija minēta iesniedzējas pirmā grūtniecība un tajā bija iekļautas divas viņas fotogrāfijas, no kurām neviena nebija uzņemta slepeni un neattēloja viņu privātā situācijā. Turklāt tajās iesniedzēja nebija redzama kopā ar mazuli, bet gan viena pati (skatīt iepriekš 6.rindkopu). Īpaši uzsverot atšķirīgo iejaukšanās pakāpi, Tiesa uzskata, ka apstrīdētajā tiesas procesā par slepeni uzņemtajām fotogrāfijām, kurās iesniedzēja bija attēlota ļoti privātā dzīves mirklī kopā ar viņas otro bērnu, nevarēja atsaukties uz pirmā raksta neapstrīdēšanu. Tāpat Tiesa ievēro, abu rakstu saturisko atšķirību un laika starpību starp abām publikācijām: apstrīdētais raksts bija veltīts iesniedzējas otrā bērna dzimšanai, un to nevarēja uzskatīt par 2003.gada rakstā minētā gaidītā notikuma, kas bija veltīts iesniedzējas grūtniecībai ar pirmo bērnu, pienākšanu (pretstatā

nacionālo tiesu argumentācijai, kas minēta iepriekš 15. un 21.rindkopā). Visbeidzot iesniedzējas turpmākā intervija citā žurnālā aptuveni gadu pēc apstrīdētā raksta nemainīja apstrīdētā raksta publicēšanas rezultātā radīto iejaukšanās raksturu, un to nevarēja izmantot par pamatu tam, lai attaisnotu iepriekšējo privātas informācijas izpaušanu (salīdzinājumam *Peck*, citēts iepriekš, 86.rindkopa). Arī iesniedzējas atziņu, ka sabiedrība ir sākusi izrādīt interesi par viņu, pateicoties viņas partnera kā sabiedrībā zināmas personas statusam, nekādi nevar uzskatīt par netieši dotu vēlāku piekrišanu publicēt slepeni uzņemtās fotogrāfijas.

66. Ņemot vērā minēto, Tiesa uzskata, ka neviens no iesniedzējas iepriekšējās rīcības elementiem, uz ko ietverta atsauce nacionālās tiesvedības ietvaros, nevarēja kalpot par pamatu, lai ierobežotu iesniedzējas tiesības uz privātas dzīves neaizskaramību.

(e) Raksta saturs, forma un radītās sekas

67. Apstrīdētais raksts sastāvēja no īsa teksta, informējot sabiedrību par iesniedzējas un J.N. bērna dzimšanu, un deviņām slepeni uzņemtām fotogrāfijām, kurās ir attēlots brīdis, kad iesniedzēja un J.N. kopā ar jaundzimušo bērnu devās prom no slimnīcas, ar aprakstiem. Iesniedzējas fotogrāfija tika izvietota arī uz žurnāla vāka. Tiesa uzskata, ka, lai gan apstrīdētais raksts ietvēra faktoloģisku informāciju, uzsvars tika likts uz fotogrāfijām un to aprakstiem, ļaujot nacionālajām tiesām to raksturot kā „fotostāstu” (skatīt iepriekš 16. un 22.rindkopu).

68. Lai gan Tiesa uzskata, ka apstrīdētās fotogrāfijas neatspoguļoja iesniedzēju pazemojošā veidā, šo faktu nevar uzskatīt par izšķirošu, ņemot vērā tajās atspoguļotā notikuma privāto raksturu (skatīt iepriekš 60.-62.rindkopu). Turklāt Tiesa konstatē, ka fotogrāfijām pievienotie apraksti jēgpilni nepapildināja galvenās ziņas par bērna dzimšanu, un tos nevarēja uzskatīt par tādiem, kas sniegtu ieguldījumu kādā sabiedrībai nozīmīgā diskusijā.

69. Pievēršoties raksta radītajām sekām, Tiesa konstatē, ka *Privātā Dzīve* bija uz slavenībām fokusēts valsts mēroga žurnāls, kas bija pieejams visā valstī un ko lasīja ievērojama iedzīvotāju daļa. Turklāt šis pats raksts pilnā apjomā vēlāk tika pārpublicēts 2007.gada janvārī, tajā atkal pievienojot slepeni uzņemtās fotogrāfijas (skatīt iepriekš 11.rindkopu). Iespējamā turpmākā fotogrāfiju izmantošana ir viens no faktoriem, ko Tiesa ņem vērā, izvērtējot iejaukšanās privātajā dzīvē līmeni (skatīt *Couderc un Hachette Filipacchi Associés*, citēts iepriekš, 148.rindkopa, un *Reklos un Davourlis pret Grieķiju*, Nr.1234/05, 42.rindkopa, 2009.gada 15.janvāris).

(f) Apstākļi, kādos fotogrāfijas tika uzņemtas

70. Nav strīda par faktu, ka fotogrāfijas, kurās iesniedzēja ir redzama dodoties prom no slimnīcas, tika uzņemtas slepeni bez viņas ziņas vai

piekrišanas. Taču nacionālās tiesas lielu nozīmi piešķir apstāklim, ka šīs fotogrāfijas bija uzņemtas publiskā vietā – uz ielas. Nacionālās tiesas arī uzskatīja, ka fotogrāfijas bija uzņemtas ar mērķi ilustrēt konkrētu notikumu, un “nebija saistītas ar iesniedzējas ikdienas dzīves izsekošanu un slepenu viņas privātās dzīves intīmu mirkļu fotografēšanu” (skatīt iepriekš 15. un 20.rindkopu).

71. Tiesa atkārtoti uzsver, ka informācijas iegūšanai un izplatīšanai sabiedrībai izmantoto līdzekļu taisnīgums ir būtisks kritērijs, kas jāņem vērā (skatīt *Von Hannover*, 68.rindkopa, un *Couderc un Hachette Filipacchi Associés*, 132.rindkopa, abas lietas citētas iepriekš). Attiecībā uz šo lietu Tiesa uzskata, ka iesniedzēja nebija atklājusies iespējai, ka viņu fotografētu saistībā ar tādu rīcību, kas, visticamāk, tiktu publiski ierakstīta vai izziņota. Nacionālās tiesas neņēma vērā apstākli, ka iesniedzēja bija spiesta šķērsot publisku telpu starp slimnīcas ieeju un viņas automašīnu, lai nogādātu jaundzimušo mājās. Šis izteikti privātais notikums nebija pasākums, attiecībā uz ko iesniedzējai bija jāparedz publicitāte. Šādos apstākļos personas attēla efektīva aizsardzība nozīmē, ka ir jāsaņem attiecīgās personas piekrišana fotogrāfijas uzņemšanas brīdī, nevis tikai tad, ja tā tiek publicēta un kad tā tiek publicēta. Pretējā gadījumā būtisks personības elements atrodas trešās personas rīcībā, un attiecīgā persona nevar kontrolēt jebkādu turpmāku sava attēla izmantošanu (skatīt *Reklos un Davourlis*, citēts iepriekš, 37. un 40.rindkopa).

72. Attiecībā uz nacionālo tiesu secinājumu, ka fotogrāfijas tika uzņemtas ar mērķi ilustrēt konkrētu notikumu un nebija saistītas ar iesniedzējas ikdienas dzīves izsekošanu, Tiesa norāda, ka nekas tās judikatūrā neliecina, ka tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību pārkāpums varētu rasties tikai tādā gadījumā, ja ir notikusi personas sistemātiska izsekošana (piemēriem no lietām, kurās tiesību pārkāpums ir izrietējis no viena starpgadījuma, skatīt *Peck*, citēts iepriekš; *Egeland un Hanseid*, citēts iepriekš; un *Gurgenidze pret Gruziju*, Nr.71678/01, 2006.gada 17.oktobris).

73. Turklāt secinājums, ka apstrīdētās fotogrāfijas nebija saistītas ar intīmu iesniedzējas privātās dzīves brīžu fotografēšanu, bija acīmredzami nesaderīgs ar lietas faktiem. Tiesa vērš uzmanību uz iesniedzējas apgalvojumiem, ko Valdība neapstrīdēja, ka pēc slimnīcas teritorijas pamešanas viņa pamanīja, ka viņi tiek slepeni filmēti no automašīnas ar tonētiem logiem, kas viņiem sekjusi līdz mājām un turpinājusi novērot viņus mājas dārzā. Tiesa konstatē, ka nacionālās tiesas nebija vērtējušas faktu, ka šāda pieredze, it īpaši neilgi pēc dzemdībām, varēja radīt ciešanas un bezpalīdzības sajūtu. Līdzīgi, tās nevērtēja, vai šāda rīcība bija savienojama ar pienākumiem un atbildību, kas saistīta ar izteiksmes brīvības izmantošanu, iedarbinot valsts pozitīvo pienākumu īstenot pasākumus, kas nodrošina privātās dzīves neaizskaramību.

(g) Secinājums

74. Tiesa uzskata, ka, lai gan nacionālās tiesas veica līdzsvarošanu starp tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību un tiesību uz izteiksmes brīvību īstenošanu, tā netika veikta saskaņā ar Tiesas judikatūrā nostiprinātajiem kritērijiem. Būtiski norādīt, ka netika pievērsta pietiekoša uzmanība ierobežotajam ieguldījumam, ko šis raksts bija sniedzis attiecībā uz sabiedrībai nozīmīgiem jautājumiem, un fotogrāfijās attēlotā notikuma sensitīvajam raksturam. Netika nodalīta informācija par faktiem, kas daļēji ietilpa publiskajā sfērā, un slepeni uzņemto fotogrāfiju, kurās ir attēlots pēc būtības privāts iesniedzējas dzīves mirklis, publicēšana. Iesniedzējas iepriekšējās rīcības izvērtējums bija kļūdains, un netika ņemts vērā uzmācīgais fotogrāfiju, uz ko rakstā bija likts galvenais uzsvārs, uzņemšanas veids.

75. Šajos apstākļos un neatkarīgi no nacionālajām tiesām piešķirtās rīcības brīvības, līdzsvarojot konfliktējošās intereses, kas izriet no tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību un izteiksmes brīvības, Tiesa secina, ka valsts nav spējusi izpildīt savu pozitīvo pienākumu saskaņā ar Konvencijas 8.pantu.

76. Līdz ar to ir pieļauts Konvencijas 8.panta pārkāpums.

II. KONVENCIJAS 41.PANTA PIEMĒROŠANA

77. Konvencijas 41.pants nosaka:

“Ja Tiesa konstatē, ka ir noticis Konvencijas vai tās protokolu pārkāpums, un ja attiecīgās Augstās Līgumslēdzējas Puses iekšējās tiesību normas paredz tikai daļēju šā pārkāpuma seku novēršanu, Tiesa, ja nepieciešams, cietušajai pusei piešķir taisnīgu atlīdzību.”

A. Kaitējums

78. Iesniedzēja par nemantisko kaitējumu lūdza piešķirt kompensāciju 9 114 eiro (EUR) apmērā.

79. Valdība uzskatīja, ka iesniedzēja nav pietiekoši pamatojusi šo prasību.

80. Tiesa atzīst, ka iesniedzēja ir cietusi nemantisku kaitējumu. Ievērojot taisnīguma principu, Tiesa piešķir iesniedzējai kompensāciju 7 000 EUR apmērā par nemantisko kaitējumu, pieskaitot tai visu ieturamo nodokļu summu.

B. Izmaksas un izdevumi

81. Iesniedzēja arī lūdza piešķirt atlīdzinājumu 532 EUR apmērā par izmaksām un izdevumiem, kas radušies nacionālajās tiesās.

82. Valdība piekrita, ka piešķirtās atlīdzības apmēram būtu jāaprobežojas ar šo summu.

83. Saskaņā ar Tiesas judikatūru iesniedzējs ir tiesīgs saņemt izmaksu un izdevumu atlīdzību tikai tiktāl, ciktāl ir pierādīts, ka tie ir reāli un neizbēgami radušies un to apmērs ir saprātīgs. Šajā lietā, izskatot tās rīcībā esošos dokumentus un iepriekš minētos kritērijus, Tiesa uzskata par pamatotu noteikt nacionālo tiesu procesos radušos izmaksu un izdevumu atlīdzību 532 EUR apmērā, pieskaitot visu ieturamo nodokļu summu.

C. Nokavējuma procenti

84. Tiesa uzskata, ka nokavējuma procentu likme ir vienāda ar Eiropas Centrālās bankas rezerves aizdevumu procentu likmi, kurai pieskaitīti trīs procentpunkti.

ŠO IEMESLU DĒĻ TIESA VIENBALSĪGI

1. *Atzīst* sūdzību par Konvencijas 8.pantu par pieņemamu;
2. *Nolemj*, ka ir noticis Konvencijas 8.panta pārkāpums;
3. *Nolemj*,
 - (a) ka valstij-atbildētājai ir pienākums trīs mēnešu laikā no dienas, kad spriedums saskaņā ar Konvencijas 44.panta 2.punktu stājas spēkā, izmaksāt iesniedzējai šādas summas:
 - (i) 7 000 EUR (septiņi tūkstoši eiro) kā atlīdzinājums par nemantisko kaitējumu, pieskaitot jebkurus ieturamos nodokļus,
 - (ii) 532 EUR (pieci simti trīsdesmit divi eiro) par izmaksām un izdevumiem nacionālajās tiesās, pieskaitot jebkurus ieturamos nodokļus;
 - (b) ka sākot no augstāk minētā trīs mēnešu termiņa iestāšanās līdz samaksas veikšanai, par šo naudas summu ir jāmaksā procenti pēc likmes, kas ir vienāda ar attiecīgajā laika periodā spēkā esošo Eiropas Centrālās bankas rezerves aizdevumu procentu likmi nokavējuma periodā, pieskaitot tai trīs procentpunktus.
4. *Noraida* iesniedzējas lūgumu par taisnīgu atlīdzību pārējā daļā.

Sagatavots angļu valodā un atbilstoši Tiesas reglamenta 77.punkta 2. un 3.apakšpunktam rakstveidā paziņots 2020.gada 19.novembrī.

Victor Soloveytkhik
sekretārs

Síofra O’Leary
priekšsēdētāja